

Zdeňka Klára Černá

„Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí.“ Svoboda v evangeliu podle Jana.

opponentský posudek diplomové práce.

Práce má 72 stran a splňuje všechny náležitosti. Práce má promyšlenou a velmi zřetelnou strukturu. V úvodu autorka vysvětluje volbu tématu. Rozhodla se zkoumat téma svobody v janovské teologii a srovnat toto janovské pojetí s ostatními spisy Nového zákona. Pro analýzu janovského pojetí zvolila klíčový text J 8,31-36. V následujících přípravných kapitolách pak charakterizuje s pomocí kvalitní sekundární literatury pojetí *svobody* ve Starém zákoně, judaismu, helénismu i v Novém zákoně. Vzhledem k tomu, že v klíčovém janovském textu má přinejmenším stejně důležitou roli i *pravda*, charakterizuje autorka v těchto kapitolách vždy oba pojmy. V případě svobody tak postupně předestírá celou škálu chápání od (převažujícího) ekonomického (svobodný versus otrok) přes politické, až po (nepříliš zastoupené a rozvinuté) soteriologické. Upozorňuje například, že ani v tradici vysvobození z „egyptského otroctví“ nebo babylonského zajetí není kupodivu akcentována svoboda jako soteriologicky chápaný protiklad (např. svobodná země, cesta ke svobodě...). Teologický význam tak dostává teprve v pavlovské a janovské teologii. V případě *pravdy* celkem zdařile charakterizuje zajímavý, jakkoli celkem známý rozdíl mezi hebrejským a řeckým chápáním pojmu. Jádrem a hlavním přínosem práce je potom šestá kapitola, kde podává vlastní exegezi zvoleného janovského oddílu a vyrovnává se se současnou diskusí, a kapitola osmá, kde toto janovské pojetí porovnává s teologií apoštola Pavla. K tomuto srovnání je přípravou kapitola sedmá, která podává tematicky řazený přehled o *svobodě* v Pavlových epištolách. Mezi Pavlovým a janovským pojetím pak shledává překvapivě velkou shodu. V Pavlově pojetí jenom akcentuje více paradox křesťanské svobody, zatímco u Jana součinnost pravdy a lásky, resp. christologický aspekt. Celkově lze říci, že autorka se v náročném tématu zorientovala, pracuje metodicky čistě a přehledně. Přesto by některé pasáže zasloužily detailnější rozpracování a jiné zase jeví známky jistého spěchu.

V případě *svobody* v judaismu (str. 17-18) by autorka mohla při obhajobě vysvětlit, v čem vidí rozdíl mezi pojetím farizejským a saducejským, mluví-li v jednom případě o svobodě rozhodování a ve druhém o svobodné volbě mezi dobrým a zlým; případně v čem se liší vztah svoboda-Zákon u farizeů a esénů (tamtéž). V případě Septuaginty by autorka mohla vysvětlit, zda ji řadí s píše k řeckému nebo starozákonně hebrejskému myšlení. Na jednu stranu totiž konstatuje, že *činit pravdu* je řeckému myšlení cizí, současně ovšem říká, že pojem ἀλήθεια se v Septuagintě blíží pojmu δικαιοσύνη – je *činit spravedlnost* také řeckému myšlení cizí?

Navrhuji hodnocení mezi C-D

Jiří Mrázek

vedoucí katedry Nového zákona

ETF UK